

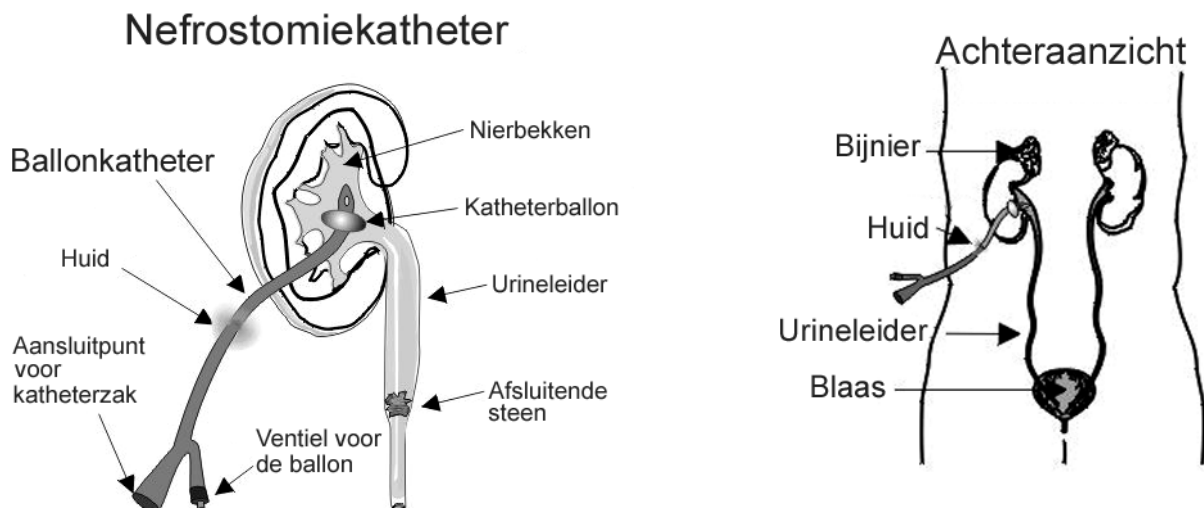
Verzorging nierkatheter

Nefrostomie katheter

U heeft zojuist een slangetje in uw nier gekregen om de urine weg te laten lopen. Dit slangetje wordt een nierkatheter of nefrostomie katheter genoemd. In deze folder informeren wij u over de reden van plaatsing van deze nierkatheter en de verzorging.

Wat is een nierkatheter?

Een nierkatheter is een slangetje dat de urineafvoer van de nier regelt. Dit slangetje loopt vanuit het verzamelsysteem van de nier (nierbekken) door de zij naar buiten.

Waarom een nierkatheter?

Een nierkatheter is noodzakelijk als de urine niet goed van de nier naar de blaas kan stromen. Dit noemen we obstructie. Een van de meest voorkomende oorzaken van obstructie is een steen die klem zit in de urineleider. De urine die niet langs deze steen kan, blijft in het nierbekken, wat daardoor uitzet. Dit noemen we stuwings. De urine kan vervolgens geïnfecteerd raken, waarna de uroloog met spoed een nierkatheter inbrengt. De gestuwde en vaak ontstoken nier kan zo ontlast worden. Als de infectie tot rust is gekomen kan men de steen uit de urineleider verwijderen.

Een andere reden om een nierkatheter in te brengen is een operatie aan de nier. De nier kan zo tijdelijk ontlast worden en sneller herstellen. De uroloog brengt de nierkatheter dan meestal direct voor de operatie in. Bij het dichtdrukken van de urineleiders van buitenaf door bijvoorbeeld een gezwell in de onderbuik, kan het ook noodzakelijk zijn om een nierkatheter in te brengen.

De informatie in deze folder is van algemene aard en is bedoeld om u een beeld te geven van de zorg en voorlichting die u kunt verwachten. In uw situatie kunnen andere adviezen of procedures van toepassing zijn. Deze folder is dan ook slechts een aanvulling op de specifieke (mondelinge) voorlichting van uw specialist of behandelaar.

Het inbrengen van de nierkatheter

Het inbrengen van de nierkatheter gebeurt waar mogelijk op de röntgenafdeling onder doorlichting. Daarvoor wordt u opgenomen op de dagbehandeling. Dit zodat u na de ingreep twee uur geobserveerd kunt worden, om complicaties te voorkomen.

Bij deze ingreep hoeft u niet nuchter te zijn, omdat het plaatsen doorgaans onder plaatselijke verdoving zal gebeuren. Gebeurt de ingreep onder volledige narcose, dan moet u wel nuchter zijn (niet eten en drinken). Dit wordt met u besproken.

Het inbrengen gebeurt steriel. Zonodig krijgt u vooraf antibiotica. Tijdens de ingreep ligt u op uw buik eventueel met een kussen onder de borst. Na desinfectie van de huid krijgt u per injectie een verdoving. Met de echografie wordt de nier in beeld gebracht en met een dunne naald aangeprikt tot in het nierbekken (urineverzamelsysteem). Het aanprikken kan even pijnlijk zijn. Daarna wordt de naald vervangen door de nierkatheter. Omdat aan het uiteinde van de nierkatheter een ballonnetje of krul zit, blijft deze goed in de nier zitten. De krul wordt door middel van een draadje, wat door de nierkatheter loopt, op slot gezet en kan dus moeilijk ontkrullen. Verder wordt de nierkatheter nog op de huid gefixeerd met een speciale pleister, ook wel een vlinderpleister genoemd.

Door de nierkatheter loopt de urine naar buiten in een katheterzak.

Na het inbrengen

Door het inbrengen van de nierkatheter kan de urine de eerste dagen wat rood zijn. Als na een week de urine niet geel van kleur is, neem dan contact op met uw uroloog.

Bij pijn mag u paracetamol 500 mg (max. 4 maal per dag twee stuks) innemen. Na de ingreep verblijft u nog minimaal twee uur op de dagbehandeling ter observatie, om complicaties te voorkomen.

Duur van de ingreep

De ingreep duurt ongeveer 30 minuten.

Wat u moet weten

U moet veel drinken, minimaal 2 liter (2000 cc) per dag. Een nierkatheter vormt een niet natuurlijke verbinding tussen het nierbekken en de huid. Het lichaam verzet zich, in min of meerdere mate, tegen dit lichaamsvreemde materiaal door vorming van troebel irriterend vocht bij de opening van de huid. Dit vocht wordt opgevangen door het gaasje waarmee u de insteekopening verbindt. Mogelijk heeft u een recept gekregen voor antibiotica. Hiermee gaat u door tot de nierkatheter eruit gaat. Heeft u geen recept gekregen, vraag dan na of dit nodig is.

Complicaties van de ingreep

Alle ingrepen aan de nier kunnen tot bloedingen leiden. In principe stoppen deze vanzelf. Zeer zelden is het nodig om operatief in te grijpen. Soms kan het verzamelsysteem van de nier gaan lekken door het aanprikken. Er komt dan urine buiten de nier terecht. Afhankelijk van de hoeveelheid is het soms nodig om deze urine in een later stadium via een punctie te verwijderen. Het is ook mogelijk dat bij het aanprikken van de nier een darmlis geraakt wordt. Deze complicatie vereist soms operatief ingrijpen. Deze complicatie komt echter zelden voor.

Als zich klachten voordoen zoals bovenmatig veel pijn of koorts wordt gekeken of er sprake is van een van deze complicaties. Ondanks een goede bevestiging van de katheter kan de nierkatheter er soms uitvallen. Waarschuw dan zo snel mogelijk de behandelend arts.

Verwisselen nierkatheter

Het verwisselen van de nierkatheter gebeurt tussen de zes weken tot drie maanden op de röntgenafdeling. Hiervoor hoeft u niet opgenomen te worden. Dit gebeurt poliklinisch. Door het reeds aanwezige kanaal kunnen deze wisselingen eenvoudig plaatsvinden. Het verwisselen gebeurt onder röntgengeleiding.

Blijft de nierkatheter permanent in het lichaam, dan wordt deze meestal om de drie maanden verwisseld.

Verzorging nierkatheter

Als op de polikliniek urologie besloten is dat u een nierkatheter krijgt dan krijgt u, na het gesprek met de uroloog, een gesprek met de verpleegkundige. Zij geeft uitleg over de nierkatheter en hoe u deze thuis verzorgt. Eventueel kunt u hiervoor zelf een thuiszorg organisatie inschakelen.

De verzorging van de nierkatheter kan makkelijk worden aangeleerd aan uw partner of een ander familielid. Eventueel kunt u hier zelf de thuiszorg voor inschakelen. U mag met een afgedekte nierkatheter gewoon onder de douche. Daarna verwisselt u het verband.

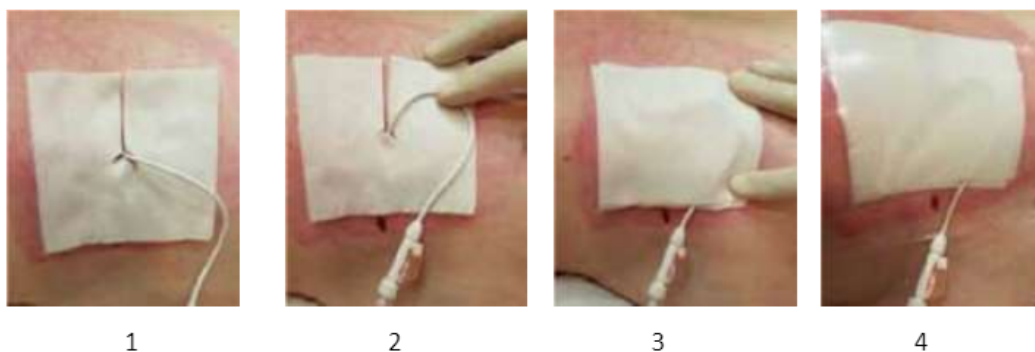
De huid rondom de insteekopening maakt u schoon met een steriel gaasje met lauwwarm water en daarna dekt u de huid droog met een schone handdoek. De nierkatheter zelf maakt u schoon met de swabs die u geleverd heeft gekregen. U begint bij de huid en wrijft richting het koppelstuk. Daarna plaatst u een splitgaas om de katheter, dekt de katheter af met een gaasje en dit geheel plakt u af met tegaderm (Zie Figuur 1). Dit doet u de eerste drie dagen na plaatsing dagelijks. Indien er zich hierbij geen problemen voordoen, mag de verzorging naar maandag, woensdag en vrijdag (om de 2-3 dagen).

Heeft u een vlinderpleister (zie Figuur 2) rondom de insteekopening gekregen dan moet deze 1x per week vervangen worden en het koppelstuk 1 x per 6 weken.

Let ten alle tijden op dat de katheter niet op spanning staat bij het fixeren, maar fixeert het slangetje met een boog!

Het kan voorkomen dat er pus langs de insteekopening van de nierkatheter naar buiten komt, of dat de huid rondom de insteekopening rood wordt. In dit geval dient u de insteekopening twee keer per dag goed schoon te maken met een steriel gaasje en lauwwarm water. Als het na drie dagen nog niet schoon is of u koorts krijgt, dan dient u contact op te nemen met de polikliniek urologie.

Op de dagbehandeling krijgt u een startset mee, waar alle verzorgingsmaterialen in zitten. Ook wordt de uitleg over de verzorging van de nierkatheter herhaald.

Figuur 1

Figuur 2

Leven met een nierkatheter

U kunt met een nierkatheter vrijwel alles doen wat u voorheen ook deed. U mag alleen niet baden of zwemmen.

De verpleegkundige van de dagbehandeling zorgt ervoor dat u een startset krijgt met alle benodigde materialen en een gebruiksaanwijzing. Hierin vindt u ook het telefoonnummer van de medische speciaalzaak voor het bestellen van een nieuwe voorraad materiaal. Zij leveren dit materiaal bij u thuis af.

Overdag loopt de urine in een zakje dat aan het been bevestigd is. Voor de nacht is er een grotere zak met een langere slang, de zogenaamde nachtzak, die u naast het bed kunt hangen.

Problemen

De eerste 24 uur na het aanprikken van de nierkatheter neemt u in de volgende gevallen direct contact op met de polikliniek urologie of met de Spoedeisende Hulp:

- bij pijn die niet verdwijnt;
- bij koorts boven 38,5° Celsius;
- als de katheter er uitvalt;
- bij overvloedig lekken van het wondje;
- bij verstopping van de katheter (nadat u gecontroleerd heeft of het kraantje open staat en of er geen knik in de katheter zit).

Heeft u vragen?

Deze folder is bedoeld als aanvulling op de informatie die u van uw specialist heeft ontvangen. Heeft u vragen, stel deze dan aan uw specialist tijdens uw volgende bezoek of aan de verpleegkundige op de afdeling. Voor dringende vragen kunt u contact opnemen met de polikliniek urologie: (040) 888 83 90.

Notities

Heeft u vragen over uw behandeling? We raden u aan ze hier op te schrijven. Zo weet u zeker dat u ze niet vergeet.